

19.12.2012

Değerli Üyemiz

Akademik Yükseltme ve Atama Ölçütleri konusunda hazırlanmış ve Rektörlüğe de iletilmiş olan Görüşümüzü ilıŖikte bilgilerinize sunuyorum. Saygılarımla.

Prof. Dr. M. Tuba ONGUN

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Akademik Yükseltme ve Atanma Ölçütleri Üzerine

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Derneği Yönetim Kurulu olarak Akademik Yükseltme ve Atanma Ölçütleri (Kriterleri) konusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmada, ana amacımız, ayrıntılı bir yönerge taslağı hazırlamak yerine, farklı alanlara ilişkin genel bir çerçeve oluşturmak, göz ardı edilmemesi gereken ana noktaları vurgulamak ve ölçütleri önem sırasına göre bir değerlendirmeye tabi tutmak olmuştur.

Çalışmamızda beş alana ilişkin önerilerimiz yer almaktadır. Bunlar alfabetik sıra içinde verilmiştir. Tüm alanları kapsamı gerektiğini düşündüğümüz ortak temel ölçütler şunlardır:

--Yardımcı doçent kadrosuna atanabilmek için doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlilik unvanlı olmak ve KPDS, ÜDS ya da eşdeğerliliği onaylanmış bir yabancı dil sınavından en az 65 almış olmak.

-- Doçent kadrosuna atanabilmek için doçentlik sınavında başarılı olmak ve en az 3 yıl bir yükseköğretim kurumunda öğretim üyesi, öğretim görevlisi, uzman veya okutman olarak görev yapmış ve ÜDS veya KPDS sınavından en az 70 almış olmak.

--Profesör kadrosuna atanmak için, doçent unvanını almış ve en az 5 yıl bir yükseköğretim kurumunda aktif-kadrolu olarak görev yapmış olmak,bir yayını başlıca ana eser olarak sunmak.

-- Yardımcı doçentliğe tekrar atanmada ise en az 2 yayın ve sayısı akademik birimlerce belirlenecek kongre veya bilimsel toplantılarda bildiri sunma koşulu aranmalıdır. Yayınların özellikleri de akademik birimler (anabilim dalları/bölümler) tarafından belirlenebilir.

Dernek olarak doçentlik kadro jürilerine karşıyız. Bu hususu yazılı olarak da TBMM Milli Eğitim Komisyonuna 22.02.2011 tarihinde iletmiş bulunuyoruz. Ancak yürürlükteki mevzuat geçerliyken, söz konusu jürilerin doçent adaylarının bilimsel çalışmalarını yalnız Akademik Yükseltme ve Atanma Ölçütleri çerçevesinde değerlendirmelerinin uygun olacağını düşünüyoruz.

Eğitim Bilimleri: Bu alan açısından amaçlara uygunluk (a) adayın akademik çalışmaları ve (b) adayın mesleki performansı yönlerinden ele alınmalıdır. Yabancı dil koşulunun sağlandığı varsayımı altında Yrd. Doç. kademesinden yukarıya bir st kademelere geçişte, A ve B kategorilerinde yayımlanmış en az 1 uluslararası yayın koşulunun aranması uygun olacaktır.

Ancak uluslararası yayın sayısının artırılması konusundaki öneriler, araştırmacının ulusal düzeyde çok özgün ulusal konulara yönelmesini engelleyebilmektedir. Araştırmacı ulusal bağlamda araştırılması gereken konulara yönelmekten çok, dışarıda ilgi göreceğini ve basılacağını varsaydığı konuları tercih etmekte ve önemli yerel konu ve sorunların araştırılması ihmal edilebilmektedir. Zira eğitim konularına yönelik araştırmalarda, evrensel boyutları yakalamak, tıp, mühendislik ve fen alanlarında olduğu kadar kolay değildir. Ayrıca evrensel boyutu yakalama kaygısı, pek çok özgün çalışmanın ortaya çıkmasına da engel olmaktadır.

Adayların akademik faaliyetleri değerlendirilirken, değerlendirmenin, araştırma ve yayın potansiyelini ne lde yansıttığı göz önüne alınmalıdır. Bu nedenle; öğretime katkı (derslerin kredi saati), bilimsel toplantı düzenleme, dergi hakemliği, bilimsel toplantılarda seçici bilim kurulu yeliği, oturum başkanlığı, kitap ve makale çevirmenliği, yayın kurulu yeliği gibi görevlerin sağladığı toplam puanların ağırlılığının yüzde 25 düzeyini aşmaması uygun olacaktır.

-- Profesörlüğe atanmada lisansüstü tez yönetme koşulu seçenekli ltlerden biri olmalıdır.

-- Daha önce bir lt olarak mevcut olmayan Topluma Hizmet alışmaları (eşitli eğitim kuruluşlarında verilen seminerler, konferanslar, eğitim-ğretim amaçlı kampanyalar vb.), toplumsal çevreyle ilişki ve etkileşimi artırmaya ve sorun zvmeye yönelik olduklarından eğitim bilimleri açısından işlevsel öneme sahiptir. Her akademik kademedede ltler arasında yer alabilir.

-- Öğretmen yetiştiren kurumlar için diğer ltler arasında mesleki performans da yer almalıdır. Mesleki performans yarının öğrencilerini etkileyecek niteliktedir. Ölüm öğrenciye yönelik hazırlanmış bir merkezi lme aracıyla yapılabilir.

Fen Bilimleri: Yardımcı doçentlik için atanma ölçütleri aşağıda yer almaktadır:

1) Doktora sonrası, kendi alanında en az bir yıl (üniversite, ileri teknoloji enstitüsü,vb.de) öğretim elemanı,araştırmacı vb. olarak çalışmış olmak

2) Doktora tezini veya bu tezden üretilmiş en az bir tam metinli makaleyi hakemli bir dergide yayımlanmış olmak.

3)Tez içeriği dışında, en az iki makalesini yurtdışı hakemli bir dergide yayımlanmış olmak.

Doçent kadrosuna atanabilmek için- çalışmanın başında belirttiğimiz genel ölçütlerin dışında- aşağıda sıralanan seçenekli ölçütlerden en az 5'nin sağlanması zorunlu olmalıdır: TÜBA, TÜBİTAK, DPT veya AB projelerinde yöneticilik yapmış olmak, patent sahibi olmak, ikinci bir yabancı dilden en az 70 almak,kitap çevirisi,editörlük yapmış olmak, lisansüstü tez yönetmiş olmak, uluslararası bir dergide hakemlik yapmak,uluslararası atıf almak, en az bir ulusal/uluslararası toplantıda bildiri sunmak.

Profesörlüğe atanmada genel ölçütler dışında şu koşullar sağlanmış olmalıdır:

--En az toplam 4 makaleyi ulusal/uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış olmak.

--Bu makalelerden son 5 yılda en az 3'ünün SCI,SCI-Expanded, SSCI,AHCI, Engineering Index ve Compumath'de yayımlanmış olması

-- Unvanlı doçent olarak, alanında en az 2 uluslararası ya da 4 ulusal kongre ve toplantıda bildiri sunmuş olmak,

-- Başlıca araştırma eseri olarak önerilen yayın bir makale ise burada sorumlu yazar (corresponding author) olmak

-- Doçentlik sonrası lisansüstü tez yönetmiş olmak seçenekli ölçütlerden biri olmalıdır

Güzel Sanatlar: Bu alan, plastik sanatlar, tasarıma ve eser korumaya dayalı bölümler, müzik, görüntü sanatları ve geleneksel sanatları kapsamaktadır.

Yardımcı doçentlik için –genel ölçütler dışında- aşağıdaki ölçütler aranmalıdır:

--Doktora/sanatta yeterlilik tezini/bu tezden üretilmiş en az 1 tam metinli makaleyi hakemli bir dergide yayımlamış veya sanatta yeterlilik tezini veya bu tezden üretilmiş 1 sanatsal faaliyeti gerçekleştirmiş olmak

--Yukarıda belirtilen dışında, en az 1 tam metinli makaleyi hakemli bir dergide yayımlamak veya bir uluslararası sanatsal etkinliğe özgün eseriyle katılmak. Makaleler çok yazarlıysa adayın ismi en az birinde ilk ya da ikinci sırada yer almalıdır.

--Yukarıdaki koşullar sağlanmışken toplam 3 adet seçenekli etkinlik gerçekleştirmiş olmak (eğitim-öğretim, araştırma ve idari faaliyetlere ilişkin en fazla birer etkinlik)

Doçentlik kadrosuna atanmak için adayların doktora veya sanatta yeterlilik sonrası akademik çalışmalarına ilişkin özel ölçütler şunlar olmalıdır:

--Alanıyla ilgili en az 1 uluslararası veya 2 ulusal kongre/bilimsel toplantıda poster dahil, bildiri sunmuş veya 1 uluslararası veya 2 ulusal sanat etkinliğine özgün eseriyle katılmış olmak

-- Ulusal bilimsel dergilerde en az biri tek isimli/çok yazarlıysa, ilk isim olmak koşuluyla 2 özgün makale yazmış olmak

-- Yukarıdaki koşullar sağlanmışken, seçenekli akademik etkinlik listesinden toplam 5 etkinlik (eğitim-öğretim, araştırma ve idari faaliyetlere ilişkin en fazla birer etkinlik koşul kabul edilir) gerçekleştirmiş olmak

Profesörlüğe atanmada, doçent unvanını aldıktan sonra gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin özel ölçütler şunlar:

-- Alanıyla ilgili bilimsel dergilerde, en az biri tek isimli/çok yazarlıysa, birinci isim olmak koşuluyla 2 özgün makale yayımlamış olmak

-- Sanatsal etkinlik bağlamında 2 özgün çalışma yapmak veya iki araştırma projesinin yürütücüsü olmak ve alanıyla ilgili uluslararası endeksli dergilerde 2 özgün makale (çok yazarlı makalelerde aday en az birinde 1. veya 2. İsim olmalıdır) yayımlanmış olmak.

-- Uluslararası bilimsel kongre/sempozyum/toplantılarda en az 1 bildiri sunmak veya ulusal kongre/sempozyum/toplantılarda en az 1 çağrılı katılımında bulunmak

-- Yukarıda koşullar sağlanmışken, seçenekli akademik etkinlikler listesindeki toplam 8 etkinliği gerçekleştirmiş olmak (eğitim-öğretim, araştırma ve idari faaliyetlere ilişkin en az birer etkinlik koşul kabul edilir).

Sağlık Bilimleri: Bu alanda, İngilizce eğitim veren kurumlara yapılacak atamalarda ÜDS'den 80 almış olma koşulu her kademe için aranmalıdır. Alana ilişkin özel atama ölçütleri ise aşağıda yer almaktadır.

Yardımcı doçentlik için aşağıdaki ölçütler önerilmektedir:

-- Eğitim kurullarından sertifikasyon (Eğiticilerin Eğitimi,Deney Hayvanları Uygulama ve Etik Kursu)

-- Kurumda veya bir başka yüksek öğretim kurumu ve/veya başka bir eğitim kurumunda en az iki yıl öğretim görevlisi/uzman olarak çalışmış olmak

-- Eğitim faaliyetlerinde bulunmuş olmak

-- Uzmanlık derneklerinin yaptığı yeterlilik sınavında başarılı olmak

-- Bir tanesi uzmanlık veya doktora tezinden olmak üzere en az iki ulusal ve/veya uluslararası yayını olmak

Doçent unvanını almış adaylar için önerilen özel ölçütler şunlardır:

-- Yardımcı Doçentlik ölçütlerini tümüyle sağlamış olmak

-- Kurumda veya bir başka yükseköğretim kurumu ve/veya başka bir eğitim kurumunda öğretim görevlisi/uzman/yardımcı doçent olarak doktora veya uzmanlık sonrası toplam 3 yıl çalışmış olmak

-- İki tanesi birinci isim olmak üzere en az beş uluslararası (SCI ve SCI-Exp) yayın sahibi olmak.

-- Birinci isim yayınlardan bir tanesi uzmanlık veya doktora tezinden türetilmiş olmak

Profesörlük başvurusunda bulunacak adaylar için ise şu **özel** ölçütler önerilmektedir:

--Doçentlik sonrası yayımlanmış olmak üzere, iki tanesi birinci isim en az beş uluslararası (SCI ve SCI-Exp) yayın sahibi olmak

-- Tıpta en az bir uzmanlık tezi yönetmiş olmak

-- Uluslararası yayınlardan en az üç tanesine uluslararası atıf almış olmak.

-- Tıp dışı alanlarda lisansüstü tez yönetmek seçenekli akademik etkinlik ölçütleri arasında yer almalıdır.

Sosyal Bilimler: Akademik faaliyetlerin niceliğinin artırılmaya çalışılmasının (a) zorluklarla karşılaştığı ve (b) Eğitim Bilimlerinde olduğu gibi ülkemize ilişkin çok özgün araştırma konularının gereğince ele alınmasının engellendiği bir alan da Sosyal Bilimlerdir. Sosyal bilimler alanında uluslararası yayın sayısının artırılmaya çalışılması, adayları, birçok defa, yurtdışında ilgi göreceğini düşündüğü konulara yöneltirken, Türkiye açısından önem taşıyan konulara yönelmekten uzaklaştırabilmektedir. Sosyal bilimleri, sağlık ve fen gibi alanlardan ayıran ve evrensel yayın standartlarına ulaşmasını güçleştiren de budur. Ancak bu alan da akademik yükseltme ve atama ölçütlerinin dışında tutulamayacağına göre aşağıdaki öneriler dikkate alınabilir.

Yardımcı Doçentlik: Doktora yapmış ve yabancı dilden en az 65 almış adayların doçentlikte aranan puanın 2 / 3 'ünü alması yeterli sayılabilir. Örneğin Doçentlikte aranan minimum puan 120 ise , 80 puan , yardımcı doçentlik için yeterli olacaktır.

Doçentlik: Doçent unvanını almış adayların, kadroya atanabilmeleri savunulmaktadır.

Sosyal bilimlerde, doçentlik için gerekli minimum puan, Profesörlük için gerekenin en az yüzde 60'ı olmalıdır.

Profesörlüğe atanmak için gereken toplam puanın tamamı son 5 yılda alınmış olmalıdır. Toplam puan içinde eğitim – öğretim kapsamına girebilecek faaliyetlerden alınacak puan, atama için gereken puanın yüzde 25'inden fazla, yüzde 10'undan az olmamalıdır. Profesörlük için lisansüstü tez yönetme koşulu seçenekli akademik etkinliklerden biri olmalıdır.

Akademik yükseltme ve atanmalar için ölçütlerin getirilmesi, keyfi uygulamalara yol açılmaması ve öğretim elemanlarına halk mağduriyetleri yaşatılmasının engellenmesi bakımından önemli bir adım olmakla birlikte tek başına yeterli değildir. Kadrolar konusunda yaşanabilecek sıkıntıların en aza indirilebilmesi için, ihtiyaçların doğru belirlenmesi gerekir. Bunun sağlanabilmesinin yolu da **objektif kıstaslara dayanması kaydıyla** anabilim dalı / bölüm kurulu kararlarının dikkate alınmasından geçmektedir. Aksi halde keyfilik ve mağduriyetlerin doğması kaçınılmazdır.